Tanınan Çocukta Babalık Davası

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Yargıtay Hukuk Genel Kurulu	01.07.2026	Onama

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2025/521	2026/437	TMK 282, TMK 295, TMK 301, TMK 304, HMK 292

ÖZET

Annenin açtığı babalık davasında DNA örneği için zor kullanma tartışılırken çocuk dava dışı bir kişi tarafından tanındı ve bu kesinleşti. HGK, babalık davası için çocuğun başka erkekle soybağı bulunmaması gerektiğini belirterek ret yönündeki direnme kararını ilave nedenle onadı.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/taninan-cocukta-babalik-davasi-gorulemez-hgk-2026-437/ →

Karar metni

Yargıtay Karar Arama sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

Hukuk Genel Kurulu 2025/521 E. , 2026/437 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ : İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 11. Hukuk Dairesi

SAYISI : 2024/1830 E., 2025/158 K.

ÖZEL DAİRE KARARI : Yargıtay 2. Hukuk Dairesinin 20.11.2024 tarihli ve

2024/3545 Esas, 2024/8923 Karar sayılı BOZMA kararı

Taraflar arasında görülen babalığın hükmen tespiti ve ananın mali haklarına ilişkin davadan dolayı yapılan yargılama sonunda İlk Derece Mahkemesince davanın reddine karar verilmiştir.

Kararın davacı vekili tarafından istinaf edilmesi üzerine Bölge Adliye Mahkemesince tespit edilen usuli hata giderilmek suretiyle davanın esasına yönelik istinaf başvurusunun reddine karar verilmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararının davacı vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine Yargıtay 2. Hukuk Dairesince yapılan inceleme sonunda bozulmuş, Bölge Adliye Mahkemesi tarafından Özel Daire bozma kararına karşı direnilmiştir.

Direnme kararı davacı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten sonra Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan gündem ve dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; müvekkilinin ... ... Üniversitesinde öğrenciyken davalı ile 25.07.2010 tarihinde tanıştıklarını ve tarafların 24.10.2011 tarihine kadar evlilik dışı ilişki yaşadıklarını, bu birliktelikten 17.01.2012 doğumlu ... isimli çocuklarının dünyaya geldiğini, davacının sayısız kere evlenmek istemesine rağmen davalının müvekkilini oyaladığını ve 14.04.2011 tarihinde gizlice başka bir kadınla evlendiğini, çocuğun doğumundan haberdar olduğu hâlde davacı ve ortak çocuk ile ilgilenmediğini, müvekkilinin hamilelik nedeniyle öğrenim hayatına devam edemediğini, ailesinin yanında çok zor şartlarda yaşadığını, çalışmadığı için herhangi bir gelirinin olmadığını, evlilik dışı dünyaya gelen çocuk nedeniyle ailesi ve çevreden baskı gördüğünü ileri sürerek küçük çocuk ... ... ile davalı arasında babalığın hükmen tespitine, ortak çocuk yararına aylık 500,00 TL iştirak nafakası ile doğumdan önceki ve sonraki altışar haftalık geçim gideri için 3.000,00 TL, gebelik ve doğumun gerektirdiği diğer giderler için de 8.000,00 TL bedelin davalıdan alınarak davacıya ödenmesine karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı cevap dilekçesinde; açılan davayı kabul etmediğini, davacıyla 2010 yılında bir eğlence mekânında tanışıp birlikte alkol aldıklarını ve birlikte olduklarını, ilişkilerinin bu şekilde devam ettiğini, bir süre sonra davacının kendisine hamile olduğunu ve çocuğu aldırdığını söylediğini, bu olay üzerine davacıyla bir süre daha görüştüklerini ancak davacıyı Antalya'da başka bir erkekle görmesi üzerine bir daha görüşmediklerini, diğer iddiaların gerçek dışı olduğunu belirterek davanın reddini savunmuştur.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin 17.01.2017 tarihli ve 2013/22 Esas, 2017/7 Karar sayılı kararı ile; dosyada mevcut İstanbul Adli Tıp Kurumu Başkanlığının 12.02.20 15... .05.2016 tarihli raporları ile davalı ...'in küçük çocuk ... yönünden biyolojik babalığının reddedildiği gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

A. İstinaf Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı vekili tarafından istinaf başvurusunda bulunulmuştur.

B. Gerekçe ve Sonuç

Bölge Adliye Mahkemesinin 16.10.2018 tarihli ve 2018/2216 Esas, 2018/1227 Karar sayılı kararı ile; Bilecik Cumhuriyet Savcılığı tarafından düzenlenen aynı davanameye ilişkin Bilecik 2. Asliye

Hukuk (Aile) Mahkemesinin 2015/177 Esas, 2015/160 Karar ve Bilecik 1. Asliye Hukuk Mahkemesi (Aile) 2015/213 Esas, 2015/225 Karar sayılı dosyaları ile açılan her iki babalık davasının da eldeki dava ile birleştirildiği ne var ki usule uygun şekilde karar verilmediği, Cumhuriyet Başsavcılığının babalık davası açma yetkisinin bulunmadığı, sadece müdahale talebinde bulunabileceği, bu nedenle birleşen davalar hakkında taraf ehliyeti bulunmadığı gerekçesiyle 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 114/1-d maddesi gereğince dava şartı noksanlığı nedeniyle davaların ayrı ayrı usulden reddine, işin esası bakımından ise kararın usul ve yasaya uygun olduğu gerekçesiyle istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

V. BOZMA VE BOZMADAN SONRAKİ YARGILAMA SÜRECİ

A. Bozma Kararı

1. Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

2. Yargıtay 8. Hukuk Dairesinin 12.02.2020 tarihli ve 2019/3333 Esas, 2020/1228 Karar sayılı kararı ile "...Bu nedenle somut olayda, yukarıda açıklandığı şekilde istinaf başvurusunun kısmen dahi olsa kabul edildiği durumda öncelikle İlk Derece Mahkemesi kararının kaldırılmasına karar verilmesi, İlk Derece Mahkemesi kararının kaldırılmasına karar verilmesi halinde de tüm talepler bakımından yeniden hüküm kurulması gerekirken, Bölge Adliye Mahkemesi tarafından usule ve yasal düzenlemelere aykırı şekilde, bir yandan davacı vekilinin istinaf taleplerinin HMK'nin 353/(1)-b.1 maddesi gereği esastan reddine karar verilirken, diğer yandan HMK'nin 353/(1)-b.2 maddesine göre birleşen dava yönünden İlk Derece Mahkemesinin kararının kaldırılmasına karar verildiği, asıl dava yönünden de İlk Derece Mahkemesi kararının kaldırılmaması ve tüm talepler yönünden yeniden hüküm kurulmaması nedeni ile hükmün bozulması gerekmiştir..." gerekçesiyle karar bozulmuştur.

3. Bölge Adliye Mahkemesinin 02.12.2020 tarihli ve 2020/609 Esas, 2020/1351 Karar sayılı kararı ile; bozmaya uyularak yapılan yargılama sonunda Özel Daire tarafından belirtilen usuli hata giderilerek davanın reddine karar verilmiştir.

4. Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

5. Yargıtay 2. Hukuk Dairesinin 16.12.2021 tarihli ve 2021/5738 Esas, 2021/9678 Karar sayılı kararı ile "...Dosya incelendiğinde; davacı-davalı ... tarafından, hükme dayanak adli tıp kurumu raporuna karşı süresinde itiraz talebinde bulunduğu, itirazında davalı-davacı ... yerine bir başkasından DNA örneği alınmış olabileceği, DNA örneklerinin aradan çok uzun zaman geçtikten sonra alınmış olmasının rapor sonucuna etki edebileceğini belirtmiştir. Mahkemece, davacı anne ..., soybağı düzenlenecek olan küçük ... ... ve baba olduğu iddia edilen davalı ...'in aynı anda birlikte DNA örneği vermek üzere sevk edilerek yeniden Adli Tıp Kurumu'ndan rapor alınması gerekirken, bilirkişi raporuna karşı yapılan itirazlar karşılanmadan bu rapor ile yetinilerek hüküm kurulması doğru görülmemiş, bu nedenle kararın bozulması gerekmiştir..."

gerekçesiyle karar bozulmuştur.

6. Bölge Adliye Mahkemesinin 21.12.2023 tarihli ve 2022/5 Esas, 2023/1925 Karar sayılı kararı ile bozmaya uyularak yapılan yargılama sonunda; davalının Adli Tıp Kurumuna sevki sağlandığı buna karşılık anne yönünden çok defa adres araştırılması yapılmasına rağmen ulaşılamadığı, küçüğün T.C. Kimlik numarası ile Milli Eğitim Bakanlığından güncel öğrenci bilgisinde tespit edilen adrese dahi meşruhatlı davetiye gönderildiği ancak gerek küçük gerekse annenin Adli Tıp incelemesi için hazır edilemediği, baba olduğu iddia edilen davalının 14.01.2013 tarihinden beri hakkındaki iddiaya ilişkin durumun tespiti için üzerine düşen yükümlülükleri yerine getirdiği, iddia sahibi annenin ise iddiasının ispatı için gereken yükümlülüklerini yerine getirmediği ve kendisine ulaşılamadığı gerekçesiyle davalının adil yargılanma hakkı, 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 6. ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 190/1. maddesi gözetilerek davanın reddine karar verilmiştir.

7. Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

8. Yargıtay 2. Hukuk Dairesinin ilâm başlığında tarih ve sayısı belirtilen kararı ile

"...6100 sayılı Kanun'un 292 nci maddesi soybağı tespiti için inceleme başlıklı olup, maddenin birinci fıkrası "Uyuşmazlığın çözümü bakımından zorunlu ve bilimsel verilere uygun olmak, ayrıca sağlık yönünden bir tehlike oluşturmamak şartıyla, herkes, soybağının tespiti amacıyla vücudundan kan veya doku alınmasına katlanmak zorundadır. Haklı bir sebep olmaksızın bu zorunluluğa uyulmaması hâlinde, hâkim incelemenin zor kullanılarak yapılmasına karar verir." şeklindedir. O halde Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 26.04.2023 tarihli ve 2022/33 Esas, 2023/377 Karar sayılı ilamında belirtildiği gibi kan ve doku örneği vermekten kaçınan davalılar hakkında gerektiğinde yakalama, ihzar, gözlem altına alma da dâhil olmak üzere tüm zor kullanma tedbirlerinin uygulanması suretiyle ve de zor kullanma görevini ihmâl eden yetkililer hakkında suç duyurusunda bulunulması gerektiği de düşünülerek alınacak rapor doğrultusunda bir karar verilmesi gerektiği şüphesizdir.

Açıklanan sebeple, bozma ilamına uyulmasına rağmen bozma ilamının gereği yerine getirilmeksizin davacı-davalı kadına ve soybağı düzenlenecek çocuğa ulaşılamadığından bahisle davanın reddine karar verilmesi doğru görülmeyip açıklanan şekilde işlem yapılarak alınacak rapor sonucuna göre karar verilmesi için kararın ikinci kez bozulmasına karar verilmesi gerekmiştir..."

gerekçesiyle karar bozulmuştur.

B. Bölge Adliye Mahkemesince Verilen Direnme Kararı

Bölge Adliye Mahkemesinin ilâm başlığında tarih ve sayısı belirtilen kararı ile önceki kararda yer alan gerekçenin yanında; davanın resen takibi gereken davalardan olmadığı, somut olayda babalık karinesinin bulunmaması nedeniyle küçük çocuk hakkında 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 292. maddesinin uygulanamayacağı, hükme esas alınan bozma ilâmı gereği çocuk ile davalının aynı anda Adli Tıp Kurumuna (ATK) sevk edilememe sebebinin davacı kadın olduğu gibi hükme esas alınan 09.05.2016 tarihli ikinci rapora karşı davacı anne tarafından sadece tanık beyanına dayalı olarak itiraz edildiği, teknik ve kabul edilebilir bir vakıanın belirtilmediği gerekçesiyle direnme kararı verilmiştir.

VI. TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

Direnme kararına karşı süresi içinde davacı vekili tarafından temyiz isteminde bulunulmuştur.

B. Temyiz Sebepleri

Davacı vekili temyiz dilekçesinde; bozma ilâmı doğrultusunda direnme hükmünün bozulmasına karar verilmesini talep etmiştir.

C. Uyuşmazlık

Direnme yoluyla Hukuk Genel Kurulu önüne gelen uyuşmazlık; anne tarafından babalığın hükmen tespiti istemiyle açılan eldeki davada; davacı annenin çocuk ile birlikte mahkemeye müracaat etmediği ve davada kendisini vekille temsil ettirdiği hâlde kendisine ulaşılamadığı gözetildiğinde çocuktan DNA örneği alınması için 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 292/1. maddesi uyarınca zor kullanılıp kullanılamayacağı noktasında toplanmaktadır.

D. Gerekçe

1. İlgili Hukuk

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun (TMK) 301 ilâ 304. maddeleri.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (HMK) 292/1. maddesi.

2. Değerlendirme

1. Uyuşmazlığın çözümü bakımından ilgili yasal düzenleme ve kavramların açıklanmasında yarar görülmektedir.

2. Bilindiği üzere soybağı, 743 sayılı Medeni Kanun'daki nesep sözcüğünün yerine TMK tarafından hukuk diline kazandırılan bir terim olup, biri geniş diğeri dar olmak üzere iki farklı anlamda kullanılmaktadır. Geniş anlamda soybağı, bir kimse ile onun ecdadı, üstsoyu arasındaki biyolojik ve doğal bağlantıyı ifade eder. Dar anlamda soybağı ise sadece çocuklar ile ana ve babaları arasındaki bağlantıyı ifade eder. TMK'nın "Aile Hukuku" başlıklı ikinci kitabında düzenlenmiş olan soybağı da bu dar anlamdaki soybağıdır.

3. Türk Medeni Kanunu'nun soybağı hükümlerini düzenleyen 282. maddesinde, çocuk ile ana arasındaki soybağının doğumla, çocuk ile baba arasındaki soybağının ise ana ile evlilik, tanıma veya hâkim hükmüyle kurulacağı belirtilmiştir. Ayrıca bu maddeye göre, soybağı evlat edinme yoluyla da kurulabilir. Çocuk ile babası arasında, anne ile evlenme, tanıma ve evlat edinme yoluyla soybağı ilişkisi kurulmasında babanın rızası bulunmaktadır. Babanın rızasının bulunmadığı durumlarda ise çocuk ile babası arasında soybağının kurulabilmesi için hâkim kararı gereklidir. Çocukla babası arasında soybağının kurulması için açılan bu davaya babalık davası denilmekte olup, babalık davası ile ilgili hükümler TMK'nın 301 ilâ 304. maddeleri arasında düzenlenmiştir. Eldeki davada da soybağının hâkim hükmüyle kurulması talep edilmiştir.

4. Çocuk ile baba arasındaki soybağı bir temel hak olduğu gibi kamu düzeni ile de ilgilidir. Bu nedenle hâkim, soybağına ilişkin davalarda doğru sonucun elde edilmesi için tüm maddi olguları resen araştırmalı, bilimsel çalışmaların ulaştığı bütün olanaklardan yararlanmalıdır. Belirtmek gerekir ki tüm canlılarda genetik kodu içeren DNA konusunda yapılan araştırma ve incelemeler de çağımızın en önemli bilimsel gelişmelerinden biri olarak kabul edilmektedir. Gen teknolojisinde yaşanan bu gelişmeler hukuku da kaçınılmaz bir şekilde etkilemiş ve bu teknoloji sayesinde uyuşmazlık konusu olan bazı maddi vakıaların güvenilir şekilde aydınlatılması olanaklı hâle gelmiştir.

5. Eldeki davaya gelince; mahkemece toplanan delillerden davacı anne ile davalı arasında evlilik dışı bir birlikteliğin yaşandığı ve küçük ...'in bu birliktelikten dünyaya gelmiş olabileceği yönünde güçlü bir kanaat oluştuktan sonra bilimsel bir veri ile maddi sonuca ulaşmak amacıyla DNA testi yaptırılmasına karar verildiği anlaşılmaktadır. Ne var ki İstanbul Adli Tıp Kurumu Başkanlığının 12.02.20 15... .05.2016 tarihli raporları ile davalı ...'in küçük çocuk ... yönünden biyolojik babalığının reddedildiği gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiş ve davacının istinaf başvurusu üzerine Bölge Adliye Mahkemesince işin esasına yönelik itirazlar reddedilmiştir.

6. Yargılama aşamasında küçük çocuğun nüfus kaydına yansıyan bilgilere göre; Kocaeli 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 20.05.2025 tarihli ve 2025/28 Esas, 2025/223 Karar sayılı kararı ile öncelikle küçüğün babasının kim olduğunun araştırıldığı ve Adli Tıp Kurumunda alınan rapora göre "dava dışı ...'a ait DNA profili ile çocuğu olduğu iddia edilen davacıya ait DNA profilinin karşılaştırması neticesinde ...'ın davacı küçük çocuğun %99,99 ihtimalle biyolojik babası olabileceği" gerekçesiyle küçük çocuğun nüfus kaydında baba hanesinde yer alan ... isminin terkinine karar verildikten sonra Afyonkarahisar 1. Aile Mahkemesinin 07.10.2025 tarihli ve 2024/565 Esas, 2025/558 Karar sayılı dosyasında dava dışı ... ... ile küçük ... ... arasında TMK'nın 295. maddesi uyarınca tanıma yoluyla soybağı ilişkisinin kurulduğu ve kararın 14.01.2026 tarihinde kesinleşerek nüfusa tescil edildiği anlaşılmaktadır.

7. Bilindiği üzere çocuk ile babası arasında soybağının kurulması amacıyla açılan babalık davasının görülebilmesi için çocuk ile başka bir erkek arasında soybağı ilişkisinin bulunmaması gerekir. Somut olayda küçük çocuk ... ... ile dava dışı baba ... ... arasında tanıma yoluyla soybağı ilişkisi kurulmuş olduğundan, Bölge Adliye Mahkemesince davanın reddine ilişkin verilen direnme kararı isabetli olmuştur.

8. Hâl böyle olunca Bölge Adliye Mahkemesince verilen direnme kararı usul ve yasaya uygun olup onanması gerekir.

VII. KARAR

Açıklanan sebeple;

Davacı vekilinin temyiz itirazlarının reddi ile direnme kararının yukarıda gösterilen ilave nedenlerle ONANMASINA,

Dosyanın İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin direnme kararını veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

01.07.2026 tarihinde oy birliğiyle kesin olarak karar verildi.